

Postweg, Sint-Pieters-Leeuw

Programma van Maatregelen

Auteur:

T. Van Mierlo (veldwerkleider)

J. Wijnen (aardkundige)

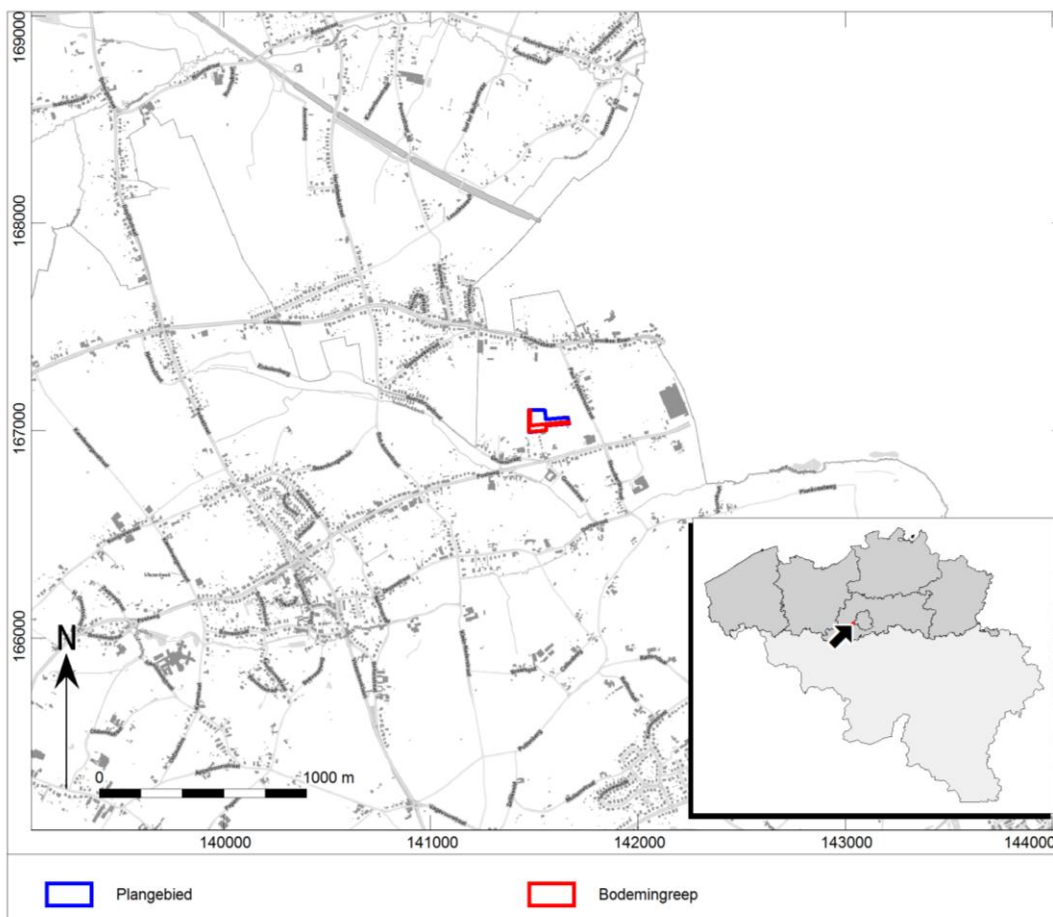
Y. Raczynski-Henk (archeoloog)

Autorisatie:

X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

1 Inleiding

Het Vlaams Erfgoed Centrum heeft in mei 2018 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Postweg in Sint-Pieters-Leeuw (afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen aanleg van erosiepoel en bijhorende elementen.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Bureauonderzoek 2018E114

Het plangebied is momenteel onbebouwd en in gebruik als grasland. Er is geen verstoring terug te vinden binnen het plangebied. Ten zuiden wordt het afgescheiden door een bomenrij. Ten zuiden van het plangebied kan bebouwing gesitueerd worden. Ten noorden van het plangebied is grasland te zien. Enkele percelen waren in gebruik als akker.

Binnen het plangebied zal een erosiepoel met aarden dam gerealiseerd worden. Ten noorden en oosten van de erosiepoel zal een grasstrook aangelegd worden. Als laatste zal in het zuiden, verbonden met de afwateringsgracht in het zuiden, een knijp en overstort geplaatst worden.

Bodemingreep	Oppervlakte	Diepte bodemverstoring
Erosiepoel	Circa 1395m ²	Maximaal 75cm –mv
Aarden dam	Circa 861m ²	Circa 30cm –mv
Grasstrook	Circa 571m ²	Maximaal 30cm –mv
Knijp en overstort	Circa 40m ²	Maximaal 120cm –mv

Tabel 1. Tabel met aanduiding bodemingreep, oppervlakte en diepte bodemverstoring.

Op basis van de topografische kaarten kan vastgesteld worden dat het plangebied ten westen van de Zenne gelegen is. Ten zuiden van het plangebied is een zijarm van de rivier gelegen. Het plangebied is zelf aan de rand van het plateau gelegen. Dit wordt bevestigd door de hoogteverschillen op de topografische kaarten en het DTM. De mogelijkheid bestaat dat eventueel aanwezige archeologische resten bewaard zijn gebleven onder de hellingsafzettingen. De kans is echter groot dat er voornamelijk sedimentatie plaatsgevonden heeft vanaf de hogere delen ten noorden en oosten van het plangebied omdat het plangebied zich aan de rand van het plateau bevindt. Eveneens moet er rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat door de erosie die binnen het plangebied plaatsgevonden heeft en nog plaatsvindt, de archeologische resten niet meer in situ zullen voorkomen. Op basis van deze gegevens kan vastgesteld worden dat het plangebied een gunstige locatie heeft namelijk dichtbij water en hoog gelegen. Op basis van deze gegevens kan vastgesteld worden dat er een kans is op archeologische resten daterend vanaf het Laat-Paleolithicum tot de Late Middeleeuwen.

De CAI geeft weinig kennis over de omgeving. De meldingen tonen enkel gebouwen daterend vanaf het Late Middeleeuwen. Dit geeft geen goede weergave van de archeologie die mogelijk teruggevonden kan worden in de omgeving van het plangebied. Wel wijst dit op een ontwikkeling van het gebied vanaf de Late Middeleeuwen. De historische kaarten tonen dat het plangebied altijd onbebouwd is gebleven. Het gebruik varieert van akkerland naar grasland. Omwille van deze reden is de kans op archeologische resten daterend vanaf de Nieuwe tijd klein.

Landschappelijk bodemonderzoek 2018F145

Binnen het plangebied werden acht boringen gezet. Op basis van deze boringen kan vastgesteld worden dat de natuurlijke ondergrond bestaat uit kalkloze, bruine leem (A) waarin op een diepte van 100 à 140 cm –mv enkele tot wat roestvlekken en enkele tot wat mangaanspikkels aangetroffen werden (laag 1 en 2). In de meeste boringen zijn bijmengingen zoals baksteen, steenkolenruis, een enkel geel geglaazuurd aardewerkfragmentje en houtskool aangetroffen. Deze bijmengingen zijn een indicatie dat het om een colluviale afzetting gaat, ook omdat deze nog op een aanzienlijke diepte zijn aangetroffen. Geen van deze bijmengingen, die kunnen doorgaan als archeologische indicatoren, is waarschijnlijk ouder dan de Nieuwe Tijd.

In het colluvium heeft zich een Ap-horizont (bouwvoor) gevormd (laag 4) bestaande uit grijsbruine, zwak humeuze leem (A) van 30 à 40 cm dikte. In boring 7 en 8 is tot 60 à 90 cm –mv een horizont aangetroffen bestaande uit bruine, zwak humeuze leem (laag 3). Deze horizont representeert een geleidelijke ophoging met colluvium. Deze horizont is zeer zwak humeus doordat de humus die in deze voormalige A-horizont aanwezig is, vrijwel geheel is gemineraliseerd.

Onder het colluvium in boring 1 zijn mogelijk de bovenste twee horizonten van een leembodem met een textuur B horizont (Bt-horizont) aangetroffen op 175 cm –mv. De bovenste horizont (laag 5), de Ab-horizont bestaat uit donker grijsbruine zwak humeuze leem (A). Vervolgens is mogelijk een E-horizont of een horizont uit colluvium aangetroffen bestaande uit zeer zwak humeuze leem met enkele roestvlekken en wat mangaanspikkels aangetroffen (laag 6). Waarschijnlijk zijn deze twee lagen de top van de luvisol van het oorspronkelijk oppervlak voordat het colluvium werd afgezet.

Het aangetroffen bodemtype komt afgezien boring 4 overeen met de op de bodemkaart gekarteerde Abp bodem, een droge leembodem zonder profiel. Omdat in boring 4 de gleyverschijnselen dieper dan 80 cm en ondieper dan 125 cm –mv is het aangetroffen bodemtype daar een matig droge leembodem zonder profiel (Acp).

Resumerend kan het volgende worden geconcludeerd. In het plangebied is een overwegend intacte bodemopbouw aangetroffen. Er zijn archeologische indicatoren bestaande uit baksteen, steenkolenruis, een enkel geel geglaazuurd aardewerkfragmentje en houtskool. Deze archeologische indicatoren zijn enkel aangetroffen in het colluvium.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

In het plangebied bestaat de ondergrond uit colluvium. In boring 1 zijn mogelijk de bovenste horizonten van een leembodem met textuur B horizont aangetroffen op 175 cm –mv, gevormd in eolisch afgezette leem uit het Weichseliaan. Behalve in boring 4 is overal het bodemtype Abp aangetroffen. In boring 4 is het bodemtype Acp aangetroffen.

Een intacte luvisol kan archeologische resten vanaf het Laat Paleolithicum bevatten, maar deze is enkel aangetroffen in boring 1, op een diepte van 175 cm –mv. De voorgenomen ontgravingsdiepte in de omgeving van boring 1 bedraagt maximaal 75 cm –mv. Op basis daarvan kan worden gesteld dat de planontwikkeling geen bedreiging vormt voor eventueel aanwezige archeologische waarden in deze afgedekte bodem. Aan het maaiveld worden geen archeologische waarden verwacht.

Op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek kan vastgesteld worden dat de geplande werkzaamheden de eventueel aanwezige archeologische resten niet zal verstoren. Er zal eveneens een voldoende buffer aanwezig zijn. Omwille van deze reden wordt het plangebied vrijgegeven voor de geplande werkzaamheden.

3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.